

IT- TEKNOLOGIYA DAVRIDA GOOGLE DRIVEDAN FOYDALANISH IMKONIYALARI

*Namangan muhandislik-texnalogiya instituti akademik litseyi
Informatika fani o‘qituvchisi
Sharipova Munira Jo‘rayevna*

Annotasiya: *IT- texnologiya davrida Google drive dan foydalanish imkoniyalari xaqida ma’lumotlar berilgan.*

Kalit so‘zlar: *Google Disk, ICloud va iCloud Drive, Google Disk xususiyatlari, Google Docs.*

Bugungi kunning imkoniyatlari kompyuter texnologiyalari ta’lim tizimiga innovatsion texnologiyalarning zamonaviy texnikalari qo‘llanilishi va dasturiy vositalarini tadbiq etish natijasida ta’lim sifati yanada oshdi.

Ta’lim muassasalarida ta’lim olayotgan barcha o‘quvchilar kompyuter va axborot texnologiyalarini mukammal o‘rgangan, o‘zlashtirgan va amaliyatga tatbiq eta oladigan bo‘lishi dolzarb masalalardan biriga aylanmoqda.

Hozirgi davrda barcha kompyuter va telefon foydalanuvchi borki, ularning barchasi google akkaunt mavjud. Lekin afsuski ko‘p foydalanuvchi yoshlar googlening imkoniyatlaridan bexabar yoki unumli foydalanmaydi. Google imkoniyatlaridan biri Google drive dir.

Google drive (disk) xotirasi

«Google» deb nomlangan yana bir xizmat – bulut. Google drive (disk) dan foydalanish boshqa xizmatlarga nisbatan asosiy farqlar yo‘q. Lekin bu yerda mobil qurilmadan va komputerda o‘rnatiladigan yordam dasturidan foydalanishingiz mumkin.

Google Drive platformasidan foydalanish imkoniyatlari juda kengdir. Bu platforma orqali fayllarni saqlash, ulashish va boshqa kompyuter, mobil foydalanuvchilar bilan birgalikda ishlash imkoniyatlariga ega bo‘lasiz. Google Drive, IT texnologiyalari davrinning muhim vositasi sifatida ishlataladi va bir nechta imkoniyatlarni taqdim etadi.

Quyidagi imkoniyatlar Google Drivedan foydalanishda yordam beradi:

1. Google Drive orqali fayllarini onlaysaqlab turishingiz mumkin. Bu fayllarga istalgan qurilmadan, istalgan joydan ulashingiz mumkin.

2. Google Drive orqali fayllar ustida birgalikda ishlappingiz mumkin. Boshqa odamlarga fayllarni ulashishingiz, ularga murojaat qilishingiz va ular bilan birgalikda ishlay olasiz.

3. Google Drive orqali fayllarni birgalikda tahrir qilish, o‘zgartirish va boshqa odamlar bilan hamkorlik qilish imkoniyatiga ega bo‘lasiz.

4. Google Drive orqali fayllarni foydalanuvchilar bilan bo‘lishingiz, ular bilan birgalikda ishlappingiz va ularga murojaat qilishingiz mumkin.

5. Google Drive platformasi orqali fayllar ustida avtomatik ta’minotlar va boshqa avtomatlashtirish imkoniyatlari mavjud.

Bu imkoniyatlardan foydalanib, Google Drive platformasidan maksimal darajada foydalanishingiz mumkin.

ICloud va iCloud Drive xizmatlari

Nihoyat, Apple bulutidan qanday foydalanishni ko‘rib chiqaylik. Ikkita xizmat (iCloud va iCloud Drive) mavjud, ular iPhone yoki iPad-da versiyaga mos ravishda oldindan o‘rnatilgan operatsion tizim, qurilmaga o‘rnatilgan. iCloud Drive iCloud-ning yangilangan versiyasi bo‘lib, uning to‘g‘ri ishlashi uchun trekka mobil qurilmaning belgilangan texnik talablarga javob berishini hisobga olish kerak: iOS 8 qurilmaning o‘zi. Kompyuter – Windows 7 va undan yuqori versiyalari uchun iCloud for Windows kengaytmasi yoki Mac OS X 10.10 yoki OS X Yosemite bilan kompyuter terminali.

Dastlab, xizmatga kirganingizdan so‘ng, u erda ko‘rsatuv papkalar ko‘rsatiladi. Ularning soni kompyuter va mijozning uyali qurilmadagi sozlamalariga qarab farq qilishi mumkin. IPhone’dagi bulutni qanday ishlatish kerak? Aslida bu erda g‘ayritabiyy narsa yo‘q. Gadgetdagи dasturni ishga tushiring (boshlang‘ich slayderni ochiq holatga o‘tkazing) va tizimga kiring hisob qaydnomasi. Yana bir narsa, agar kirish kompyuterdan kerak bo‘lsa. Bu erda dasturning sozlash menyusidan foydalaning va u yerga qo‘shilishni tanlashingiz kerak.

Yana bir minus yetarli past tezlik Sinxronizatsiya (bu hamma tomonidan tan olingan). Va yana bir, eng yoqimsiz payt. Agar iCloud-dan iCloud Drive-ga ixtiyoriy konfiguratsiyaga barcha qurilmalarni yangilamasdan o‘tish qilsangiz, sobiq bulutdagi ma’lumotlar oddiygina bo‘lolmaydi, shuning uchun hushyor bo‘ling.

Google Diskni o‘rnatish:

Kompyuter (kompyuter) uchun

- Boshlash uchun rasmiy Google Drive veb-saytiga tashrif buyuring. Sizning login va parolingizni Google pochta orqali kriting. Agar u hali mavjud bo‘lmasa, siz ro‘yxatdan o‘tishingiz kerak – bu siz bilan maqolani beradi :

- Google Drive-ni «Kompyuter uchun Google Drive-ni yuklab olish» tugmasini bosib o‘rnatish.

- Keyin login va parolingizni kriting, undan so‘ng kompyuterda «Google Drive» papkasi yaratiladi.

- Barcha kerakli fayl va hujjatlarni unga o‘tkazing.

Android qurilmalar uchun

Google Diskni Play do‘koniga o‘rnating.

Dasturni oching, login va parolni Google hisobingizdan kriting.

Endi ushbu papkada va unda joylashgan fayllarda sodir bo‘lgan barcha o‘zgarishlar zudlik bilan ilovaning bulutli saqlashni o‘rnatgan barcha qurilmalaringizda ko‘rsatiladi.

«Google Cloud Storage» xizmatidan foydalanish

1. 15 Gb flesh-disk.

Dastlab, ro‘yxatdan o‘tishdan so‘ng bepul beriladi 15 GB fayllarni saqlash uchun. Endi ma’lumotlarni uzatish uchun haydovchi sotib olishning hojati yo‘q, brauzer orqali drayveri orqali drayveri orqali har qanday qurilmadan (mutlaqo o‘zingizning) emas, balki hisobga olish ma’lumotlarini kriting va darhol Google Drive-dagi barcha fayllarga kira olasiz. Shu bilan birga, kerakli hujjatni yoki papkani bosish orqali ularni to‘g‘ridan-to‘g‘ri internetdan ko‘chirib olish yoki tahrir qilish mumkin.

Bundan tashqari, Google bulutli saqlash qurilmasiga qurilmangizdan biron-bir fayl yoki jildni qo‘shishingiz mumkin. Agar siz uchun 15 Gb etarli bo‘lmasa, siz o‘zingizdan ko‘proq joy sotib olishingiz mumkin: 100 Gb va undan ko‘p bahoga \$ 4.99 dan boshlab.

2. Avtomatik sinxronizatsiya

Agar siz qurilmangizdan birida fayl va papkalarni o‘zgartirsangiz, ular oxirgi versiyada barcha boshqalarga ko‘rinadi. Buning uchun faqat qurilmalarni internetga ulashingiz kerak.

3. Fayl va papkalarni o‘tkazish

Endi siz barcha fayllarni elektron pochta dasturlari bilan bartaraf eta olmaysiz, chunki faylni yoki katta papkani qanday o‘tkazish haqida o‘ylashingiz shart emas. Siz faqat kerakli elementni tanlashingiz kerak, «Shared» opsiyasini tanlang, sohada nomni (sms uchun) kriting, yoki elektron pochta manzilini yoki guruhni tanlang va siz ko‘rsatgan foydalanuvchilar siz ko‘rgan, yuklab olgan yoki tahrirlaydigan yuborilgan materialni o‘zingiz uchun belgilagan huquqlarga qarab).

4. Haqiqiy vaqtida ishslash

Bundan tashqari, agar siz boshqa foydalanuvchilar bilan hujjatlar, jadvallar va taqdimotlar bilan ishlasangiz, ularni har safar nusxalash va yuborishingiz shart emas. Siz hamkasblaringiz siz bilan bir stolda bo‘lgani kabi, hujjatlarni yaratishingiz va ularni real vaqtida tahrir qilishingiz mumkin.

Shunday qilib, Google Disk va uning xususiyatlarini qanday yuklab olish mumkinligi haqida Google Drive-ning bulutli xotirasini blokladik.

Fayllarni bulutli saqlash yetarli qulay usul Ma’lumotlaringizni uzoq serverga yozib oling, kompyuteringizdagи qattiq diskdagi joyni tejash va ularga Internetga kirish imkoniga ega har qanday kompyuter yoki qurilmadan tezkor kirish imkoniyatini taqdim eting. Eng mashhur xizmatlardan biri bulutli saqlash ma’lumotlar Google Drive xizmatidir.

Google Disk xususiyatlari

Google Drive har qanday fayllarni saqlash uchun 15 GB gacha bo‘sh joyni taqdim etadi. Agar bu etarli bo‘lmasa, haq to‘lashi uchun virtual diskning hajmi 1 Terabaytega qadar kengaytirilishi mumkin. Agar xohlasangiz, boshqa foydalanuvchilarga bulutdagi xotirada saqlangan ba’zi fayllarga kira olishingiz va kirish darajasini ko‘rsatishingiz mumkin – ular faylni tahrir qilishi yoki faqatgina ko‘rib chiqish mumkin.

Bundan tashqari, fayllarni to‘g‘ridan-to‘g‘ri brauzer oynasida ochishingiz mumkin. Google Drive PDF, PSD, RAR, DOC, AVI, FLV va boshqalar kabi ko‘plab keng tarqalgan

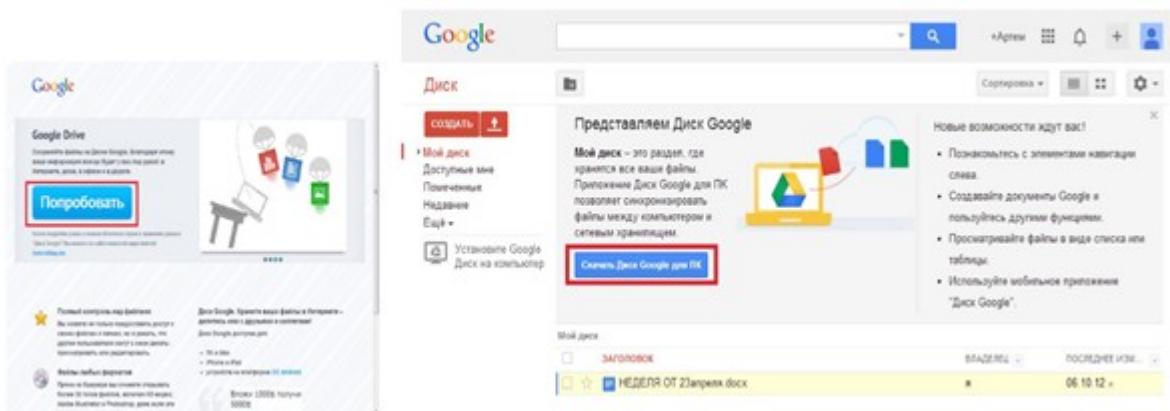
fayl formatlarini qo‘llab-quvvatlaydi. Fayl xususiyatlarini saqlab qolish uchun faylni saqlash xizmatiga kirganingizda ushbu funksiya ayniqsa foydalidir.

Bundan tashqari, Google Diskda tiklash xususiyati mavjud. Xizmat oxirgi 30 kun ichida fayllarga kiritilgan barcha o‘zgarishlarni saqlaydi va agar kerak bo‘lsa, faylni avvalgi versiyalarga qaytarishingiz mumkin.

Xizmatning qo‘srimcha funktsiyalarini orasida boshqa foydalanuvchilar bilan birgalikda hujjatlar bilan ishslash va kengaytirilgan qidiruv funktsiyasi mavjud. Hujjat bo‘yicha birgalikdagi ish vaqtida siz boshqa foydalanuvchilarga hujjat oynasida to‘g‘ridan-to‘g‘ri xabarlar to‘g‘ri kelishi mumkin. Va Google Drive-da rivojlangan qidirish skaner qilingan hujjatlarda ham qidirishni o‘z ichiga oladi.

Google Diskdan foydalanish

Google Drive bulutli saqlash xizmatidan foydalanishni boshlash uchun oldin Google+ bilan hisob yaratishingiz lozim. Hisobingiz bor bo‘lsa, darhol Google Drive-ga borib, tugmani bosing. Uni sinab ko‘ring.

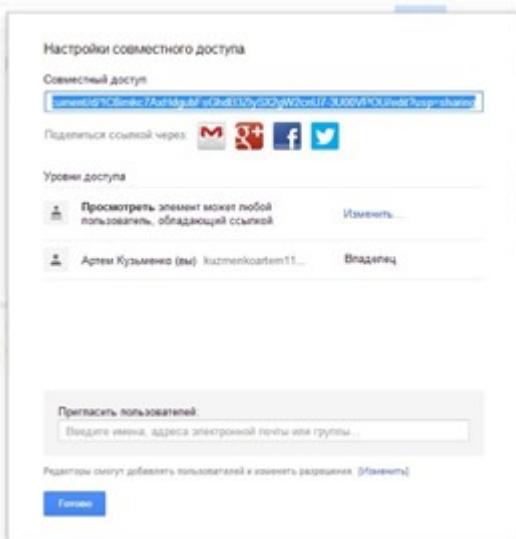

O‘rnatish tarqatilishini kompyuteringizga yuklab oling va dasturni o‘rnating. Keyin, sizning ma’lumotlaringizni kriting: elektron manzil pochta qutisi va parolni kriting. Google Diskni sozlashda sinxronlash uchun jildning manzilini tanlashingiz mumkin. Buning uchun tugmani bosing Murakkab sozlamalar va oynaning yuqori qismida sizning papkangizning joylashishini aniqlang.

O‘rnatish va sozlashdan so‘ng, papkani sinxronlash boshlanadi. So‘ng Google Drive belgisi vazifa panelida paydo bo‘lishi kerak. Ushbu belgini bosish orqali Google Disk papkasini ochishingiz mumkin mahalliy kompyuter yoki Internetda, bulutli saqlash uchun joyni kengaytirishi, Google Drive-ni yopish yoki dastur uchun ba’zi sozlashlarni bajarish.

Google Drive papkasida saqlash Barcha fayllar avtomatik ravishda Google Cloud Storage nusxa, va siz bir internet bor har qanday qurilma, ularni kirishingiz mumkin.

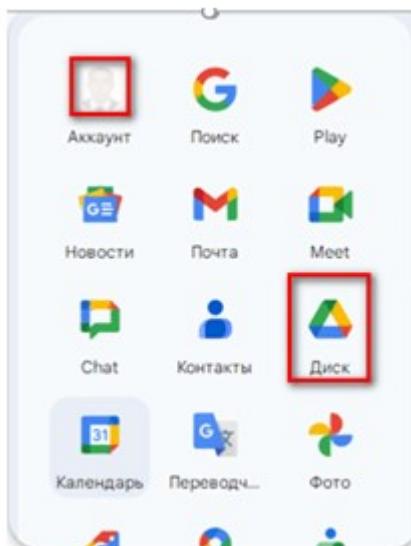
Google Drive Onlineda sahifasida, yangi hujjat, taqdimot, yoki stol yaratishingiz mumkin – u MS Office o‘xhash bir interfeys bilan maxsus muharriri bor. Boshqa foydalanuvchilarga ma’lum bir faylga kirishni ta’minlash uchun ustiga o‘ng tugmasini bosing. Keyin havolani nusxalash va faylga ruxsat berishni istagan kishilarga yuboring.

Agar Google Drive papkasidan faylni o‘chirib tashlagan bo‘lsangiz, u mahalliy kompyuteringiz va qayta ishlab chiqarish qutisidagi qayta ishlab chiqarish kutubxonasiga joylashtirilgan bulutli saqlash. Qayta tiklash uchun o‘chirilgan fayl kassadan, Google Disk sahifasiga o‘ting, chap menyuni bosing. Ko‘proqni tanlang. Savat. Trash-ga o‘ting, kerakli narsalar uchun katakchani tanlang va tugmasini bosing.

Google Drive nomi bilan Cloud saqlash, u avval drive.google.com joylashgan Google Docs, deb ma’lum, burjua bir xil Google Drive va bepul o‘n besh gigabayt beradi. Bilihsining eng samarali va aniq usuli analoglar bilan taqqoslaganda, u amal qilishi mumkin va shu bilan birga, tajribasiz, boshlang‘ich kompyuter foydalanuvchilari uchun hammasini tafsilot bilan tushuntirish.

Hamma jarayon pochta bilan boshlanadi. Foydalanuvchi Gmailda ro‘yxatdan o‘tish bilan. Bu har qanday Google xizmatidan foydalanish uchun boshlang‘ich nuqta.

Keyin Disk deb ataladigan xizmatga o‘ting. Yuqorida ko‘rsatilgan satrda ko‘rmasangiz, mahsulot ro‘yxatida birini topishingiz yoki oldindan ko‘rsatilgan manzilni topishingiz mumkin.

Bir qavatdagi o‘n besh gigabaytni olib tashlash juda nochor bo‘lgani uchun biz papkalar yaratamiz. Shu maqsadda chap tomonda ochiq ro‘yxatga ega bo‘lgan qizil tugma mavjud. Biz «Folder» ni tanlaymiz. Faqat uning nomini kiritish va uni kiritish.

«Yaratish» ning yonida yana bir tugma ham qizil, lekin biroz kichikroq. Bu o‘jni ko‘rsatmoqda. Bu muammoni muhokama qilingan bulutli saqlash joyiga yuklab olishni ko‘rsatadi. Menga ishonma. Pointerni ustiga olib keling – «Yuklab olish» belgisi ochiladi.

Bosing, fayllarni tanlang – va ma’lumotlaringizni bulutga yuklash jarayoni tugashini kuting.

Keling, Google Diskka qaytaylik. Albatta, «View» (stilize ko‘z bilan) yonidagi «Yuklab olish» tugmasi etarli emas.

Hujjatlar. To‘g‘risini aytganda, hujjatlar Microsoft SkyDrive-da ochilgan. Bundan tashqari, u Google Drive Linux Google foydasiga qaramay, negadir hali emas amalgaligini, ODF formati (* .odt) qo‘llab-quvvatlaydi.

Google Disk bilan bog‘liq holda, mahalliy ishlab chiqarilgan mahsulotlarni yuklab olishdan ko‘ra, hujjatlarni noldan yaratib berish yaxshidir. Bu formatlashni to‘xtatib turishi muhim emas. Muammo – yorliqlar har bir xatboshining boshida tashlanadi. LibreOffice Writer’da yaratilgan va LibreOffice-dan olingan matnda tushirilgan fayllardagi kabi.

Natijalarni diskka qanday formatda yuklab olishingiz mumkin, bu ham savollarni ko‘taradi. Ko‘p o‘tmasdan, faqatgina PDF formatida ko‘rinadi.

Ular eng yaxshi arxivga joylashtirilgan va zip fayllari sifatida bulutga yuklangan. Google+ ijtimoiy tarmog‘i uzluksiz ravishda doimiy rivojlanish jarayonida bo‘lganligi sababli, fotosuratlar to‘satdan mahalliy albomlarga (avval Google Picasa) ko‘chirilishi mumkin va shu albomlarda, guvohlarning fikriga ko‘ra, ko‘pincha chalkashlik bor.

Biroq, mobil qurilmalardan foydalanganda, albatta, alohida tanlov yo‘q. Yoki Google+ (ilovalar orqali) yoki Google Drive (boshqa dastur orqali) va boshqa fayl turlari bilan fotosuratlar yuklanadi.

Bundan tashqari, Google Drive bilan ishslash uchun ilovada kelgusidagi o‘zgarishlarni va nuancelarni taxmin qilish juda qiyin. Lekin uni Android-ga o‘rnatish va, albatta, harakat qilib ko‘rishingiz mumkin.

Faylni o‘ng tugmasini bosing – «Sharing» – yana «almashish». Gmail pochtasi tugmalari ham mavjud ijtimoiy tarmoqlar. Lekin, biz aniq, aniq va nazorat qilinadigan muhitga qiziqamiz. Shuning uchun, «Kirish darajalari» bo‘limida «Configure» -ni bosing. Bu erda hamma narsa aniq.

Bir vaqtning o‘zida bir nechta fayllarni to‘plashingiz mumkin. Belgilangan belgilar bilan belgilang va yuqorisida paydo bo‘lgan tugmani bosib, kichik odam va chap yelkasiga ortiqcha bosing. Keyin bir nechta havolani bir vaqtning o‘zida ko‘chirib olish taklif etiladi.

Siz ko‘chiradigan va tarmoqdagi istalgan joydagi hujjatlardagi hujjatlar yuklab olinmaydi, ammo onlayn muharriridan ochiladi. Shuning uchun, foydalanuvchi ularni saqlash uchun mahalliy disk (kompyuterda) «Faylni ko‘chirib olish» tugmasini bosish mumkin bo‘ladi.

Shuni ham yodda tutingki, siz bergan hujjatlarni indeksatsiya qilinadi qidirushi (Google’da, boshqa nima) muqarrar va muqarrar.

Xizmat Onlaynda biror narsa yozishni, dunyo bo‘ylab safar qilishni va Google Diskka borishni istagan yozuvchi uchun mosmi? Yo‘q, javob yo‘q: yo‘q.

Ijodiy tashabbuslar uchun faqatgina Microsoft SkyDrive onlayn muharriri bulut xizmatiga mos keladi.

Nima uchun? Buni tushunish uchun foydalanuvchi shartnomalarini o‘qish va solishtirish kifoya. Google ular istagan kabi tom ma’noda sizning barcha materiallar foydalanish huquqini oladi. Aslida foydalanuvchi shartnomasi mulkiy va nodavlat mulkiy mualliflik huquqi butun majmuini, bekor. Microsoft bunga o‘xshash biror narsaga ruxsat bermaydi, xayriyatki.

Xuddi shu narsa jurnalistlar, jurnalistlar, dissertatsiyalar yozish va boshqa mavzularda ham qo‘llaniladi. Google xizmat muhokama matnlari ustida ish potentsial xavfli hisoblanadi.

Shunday qilib, shunga o‘xshash xizmatlar bilan taqqoslash amalga oshirildi. Keling, an’anani buzmasdan, xulosa qilamiz.

Google Drive ichida – Bu Microsoft SkyDrive hujjatlar bilan ishslash va sayyoramiz aholisining bilan nimadir bilan baham ko‘rish uchun, Ubuntu bittada qolish uchun ko‘proq yoki kamroq maxfiy fayllar yaxshidir, boshqa so‘z bilan aytganda, deb.

Kamchiliklari saqlash Google Drive bulut: ODF uchun qo‘llab-quvvatlash etishmasligi, ham intuitiv emas interfeysi, foto albomi bilan chalg‘itib, foydalanuvchi shartnomasi Google hamma narsani qilish huquqini beradi.

Afzalliklari: o‘n besh gigabayt, e-pochta (Gmail) tomonidan havolani jo‘natish uchun qulay, Google+ va Twitter bilan baham ko‘rish uchun qulay, dasturiy ta’milot optimallashtiradi va xozirgi kunda flesh xotirani ishlatgandan ko‘ra, yonida olib yurgandan ko‘ra, google xizmatlaridan foydalanish qulayroq. Sababi xavfsizlik nuqtai nazardan google imkoniyati ustundir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. https://azkurs.org/pars_docs/refs/76/75376/75376.pdf
2. <https://prezi.com/p/xtszxgtokng/taqdimotlarni-ishab-chiqishning-instrumental-vositalari/>
3. Hamidullo o‘g‘li, T. H. (2023). RAQAMLI TEXNOLOGIYALARI DAVRIDA CHATGPT VA HOZIRGI KUNDAGI O‘RNI. Scientific Impulse, 2(16), 320-325.
4. Горовик, А. А., & Турсунов, Х. Х. У. (2020). Применение средств визуальной разработки программ для обучения детей программированию на примере Scratch. Universum: технические науки, (8-1 (77)), 27-29.
5. Tursunov, H. H., & Hoshimov, U. S. (2022). TA’LIM TIZIMIDA KO‘ZI OJIZ O‘QUVCHILARNI INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI FANIDA O‘QITISH TEXNOLOGIYALAR. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(5), 990-993.
6. Hamidullo o‘g‘li, T. H. (2022). HOZIRGI KUNNING DOLZARB IMKONIYATLARI. JAWS VA NVDA DASTURLARI. Scientific Impulse, 1(2), 535-537.
7. <https://www.google.com/intl/ru/slides/about/>

8. Hamidullo o‘g‘li, T. H., & Kamolovich, B. E. (2023). IMKONIYATI CHEKLANGAN O‘QUVCHILAR BILAN ISHLASH TAJRIBASI. *Scientific Impulse*, 1(7), 648-653.
9. Hamidullo o‘g‘li, T. H. (2023). SHAXSIY KOMPYUTER BILAN O‘ZARO ALOQADA BO‘LGAN IMKONIYATI CHEKLANGAN SHAXSLARNING ISH JOYI VA O‘RNI. *Scientific Impulse*, 1(11), 394-398.
10. Kamolovich, B. E., & Hamidullo o‘g‘li, T. H. (2023). SOHADA MICROSOFT OFFICE WORD 2003 VA 2021 DASTURLARI QO‘LLANILISHI VA AFZALLIKLARI. *Scientific Impulse*, 1(11), 376-382.
11. Xolbovoyevich, X. J. (2023). TYPES AND PROPERTIES OF WOOD USED IN CARPENTRY. *International Multidisciplinary Journal for Research & Development*, 10(12).
12. Xolbovoyevich, X. J. (2023). “TEXNOLOGIK TA’LIM PRAKTIKUMI” DARSLARIDA TALABALARING KREATIVLIK SIFATLARINI RIVOJLANTIRISH MAZMUNI. *Наука и технологии*, 1(2).
13. Xolbovoyevich, X. J. (2023). O‘QUVCHILARNI DARSdan TASHQARI VAQTLARIDA KASB HUNARGA YO‘NALTIRISH. *Innovations in Technology and Science Education*, 2(7), 1019-1025.
14. Xayitov, J. (2023). TALABALARDA KREATIVLIK SIFATLARNING RIVOJLANGANLIK DARAJASINI TASHXISLOVCHI METODLAR. *Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры*, 3(1 Part 2), 147-153.
15. Xayitov, J. (2022). TALABALARDA KREATIVLIK SIFATLARINI RIVOJLANTIRISHGA OID XORIJ TAJRIBASI. *Евразийский журнал академических исследований*, 2(13), 1463-1470.
16. Xolbovoyevich, X. J. (2022). Using Innovation and Technology to Accelerate Progress in Education. *American Journal of Social and Humanitarian Research*, 3(10), 113-116.
17. Hayitov, J. (2022). TEXNOLOGIYA FANI O‘QITUVCHILARIDA KREATIVLIKNI RIVOJLANTIRISHNING BA’ZI LIHATLARI. *Физико-технологического образования*, (3).
18. Hayitov, J. (2022). BO‘LAJAK TEXNOLOGIYA FANI O‘QITUVCHILARINI KREATIVLIGINI SHAKLLANTIRISH TEXNALOGIYASI. *Физико-технологического образования*, (3).
19. Xolbovoyevich, H. J. (2022). Future Technology Creativity of Teachers Some Aspects of Development. *Eurasian Journal of Engineering and Technology*, 4, 55-58.
20. KHOLBOBOYEVICH, H. J. (2022, February). SCIENTIFIC AND THEORETICAL FUNDAMENTALS OF DEVELOPING THE CREATIVE QUALITIES OF TEACHERS OF FUTURE TECHNOLOGY. In Next Scientists Conferences (pp. 71-75).
21. Hamidullo o‘g‘li, T. H. (2023). TA’LIM TIZIMIGA MICROSOFT OFFICE 2003 VA 2020 DASTURLARINI QO‘LLANILISHI VA IMKONIYATLARI. *Scientific Impulse*, 2(13), 353-357.

22. Хўжаназаров, Ў. Э., Рўзимова, Х. К., Есимбетов, Р. М., Алламуратов, Б. Д., Бобокелдиева, Л. А., Наралиева, Н. М., & Халқузиева, М. А. (2022). Қашқадарё ҳавзасининг тоголди яйловлари мониторинги ва экологик оптималлаштириш. Образование, 8(9), 10.
23. Хўжаназаров, У. Э., Рузимова, Х. К., Есимбетов, Р. М., Алламуратов, Б. Д., Бобокелдиева, Л. А., Наралиева, Н. М., & Халкузиева, М. А. (2022). ашкадарё ҳдвзасининг тоголди яйловлари мониторинги ва экологик оптималлаштириш. Образование, 8(9), 10.
24. Есимбетов, Р., & Матрасулов, Г. (2022). РЕПРОДУКТИВНАЯ ДИНАМИКА БОЛЬШОЙ ПЕСЧАНКИ (*RHOMBOMYS OPIMUS* L.) В НУКУССКИХ ПЕСКАХ ПУСТЫНИ КЫЗЫЛКУМ. In НАУКА И ПРОСВЕЩЕНИЕ: АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ, ДОСТИЖЕНИЯ И ИННОВАЦИИ (pp. 14-16).
25. Yesimbetov, R. M., Asenov, G. A., Allamuratov, B. D., & Matrasulov, G. J. (2020). Long-term Dynamics of the Midday Gerbil (*Meriones meridianus* Pall) Population in the Portion of the Kyzylkum Desert in the Nukus Area. International Journal of Scientific and Technology Research, 9(3), 6213-6216.
26. Есимбетов, Р. М., & Асенов, Г. КАТТА ҚУМ СИЧҚОНИ (*XENOPSYLLA HIRTIPIES*) БУРГАСИННИГ МОНИТОРИНГ КУЗАТИШ ФЕНОЛОГИЯСИ. МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО И СРЕДНЕГО СПЕЦИАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН КАРАКАЛПАКСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ БЕРДАХА ФАКУЛЬТЕТ БИОЛОГИИ, 31.
27. Есимбетов, Р. М., & Асенов, Г. ҚИЗИЛҚУМНИНГ НУКУС ҚУМИ ҲУДУДИДА ТУШКИ ҚУМСИЧҚОНИ (*MERIONES MERIDIANUS*) НИНГ ТАРҚАЛИШИ ВА СОН ДИНАМИКАСИ. МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО И СРЕДНЕГО СПЕЦИАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН КАРАКАЛПАКСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ БЕРДАХА ФАКУЛЬТЕТ БИОЛОГИИ, 29.